Sportvisie Venlo 2013 t/m 2018

Samen sporten, samen leven

Sportvisie Venlo 2013 t/m 2018

Samen sporten, samen leven

Venlo, Juni 2013

INHOUD

1. Warming-up 3

2. Tactische bespreking: Uitgangspunten Sportvisie Venlo 5
   2.1 Vormgeven aan andere verhoudingen: model van zelfsturing 5

3. De opstelling: De positie van de Sportvisie Venlo 7

4. Eerste helft: Procesverloop 8
   4.1 Terugkoppeling van de input 9

5. Tweede helft: Ambities Sportvisie Venlo 2013 t/m 2018 10
   5.1 Ambities gekoppeld aan de Sociale Structuurvisie 10
      1. Bewegingsonderwijs op basisscholen 11
      2. Vitale sportverenigingen 11
      3. Groepen mensen waarvoor sport en bewegen minder toegankelijk is 12
      4. Huizen van de Wijk 13
      5. Een gezonde leefstijl 14
      6. Sportaccommodaties- en voorzieningen 14
      7. De openbare ruimte 15
      8. Topsport 16
      9. Subsidies worden ingezet op basis van wederkerigheid 16
      10. Tarieven 17

6. Cooling down: Randvoorwaarden 18
   6.1 Uitvoering, monitoring en financiën 18

7. Derde helft: Bijlagen 19

1. WARMING-UP

Sport en bewegen is voor veel mensen leuk en gezond en zorgt voor ontspanning, zelfvertrouwen, sociale ontmoeting en binding. Sport en bewegen biedt iedere Venlonaar de mogelijkheid om mee te doen in de maatschappij, zichzelf te ontwikkelen en het levert daarnaast een bijdrage aan gezonde en vitale inwoners. De intrinsieke waarde van sport en bewegen wordt nog altijd onderschreven.

Maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing, gezondheidspreventie en andere sociale vraagstukken én ontwikkelingen als een terugtredende overheid, de veranderende rol van de overheid, de financiële crisis en daarbij horende bezuinigingen en een verdergaande regionale samenwerking in Noord Limburg vormen de redenen om nu, in 2013, toe te werken naar een nieuwe sportvisie. In bijlage 1 wordt een samenvatting gegeven van de evaluatie van het vorige Venlose sportbeleid. Bijlage 2 geeft enkele trends en ontwikkelingen met betrekking tot sport en bewegen weer.

Een nieuwe tijd, nieuwe (maatschappelijke) vraagstukken en ontwikkelingen. Dit betekent een ander accent voor de nieuwe sportvisie. De focus ligt meer op de maatschappelijke waarde van sport en bewegen. We verbinden diverse beleidsterreinen met elkaar en zoeken nadrukkelijker de samenwerking met derden. Het 'wat' van de nieuwe sportvisie verschilt niet zozeer met de vorige sportnota, met name de wijze waarop we zaken uitvoeren zal anders zijn.

Wettelijk verplichte taken op het gebied van sport en bewegen heeft de gemeente er maar één:

- Voldoen aan de Wet Op Primair Onderwijs (WPO)[1]

Voor de gemeente betekent dit voldoende faciliteiten bieden om te voorzien in het aantal klokuren bepaald o.b.v. deze wet; ten minste 1,5 klokuur per week per groep leerlingen van 6 jaar en ouder. De controle hierop ligt bij de onderwijsinspectie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De drie decentralisaties van rijkswetgeving naar gemeenten bieden mogelijkheden om de maatschappelijke waarde van sport meer in te zetten. Het gaat om:

- Participatiewet (1 januari 2015)
- Decentralisatie van Begeleiding en Persoonlijke Verzorging vanuit de AWBZ naar de Wmo (1 januari 2015)
- Wet op de Jeugdzorg (1 januari 2015)

Binnen deze thema's is de gemeente verantwoordelijk om mensen weer mee te laten doen in de samenleving, o.a. op het gebied van arbeidsparticipatie. Zorg rondom burgers moet goed geregeld worden, toegankelijk, integraal en dichtbij in de wijk.

Met de sportvisie Venlo 2013 t/m 2018 streven we het volgende na:

> *"Door de inzet van sport en bewegen wordt een positieve bijdrage geleverd aan de kwaliteit van leven van de inwoners in Venlo. Iedere Venlonaar moet de kans krijgen om een leven lang te sporten en bewegen. De sportvisie draagt er toe bij dat zoveel mogelijk mensen in Venlo in beweging komen en blijven.*

[1] Beleidsregel voor bekostiging gymnastiekruimte voor basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs. Vastgesteld bij besluit d.d. 19 december 2006 van burgemeester en wethouders. Venlo.

Onderliggend document is het resultaat van een nieuwe aanpak met betrekking tot de totstandkoming van beleid. Geen dik pak papier meer, maar een beknopt verhaal. De Sportvisie 2013 t/m 2018 wordt middels een beeldende presentatie weergegeven, aangevuld met een populaire samenvatting, zowel analoog als digitaal, waar in één oogopslag te zien is wat we met de sportvisie willen bereiken de komende jaren.
Onderliggend werkdocument wordt voorgelegd ter besluitvorming. Hierin staat de onderbouwing en beknopte uitwerking van de ambities voor de komende jaren. Een uitvoeringsprogramma wordt na vaststelling van de visie opgesteld, in samenwerking met (maatschappelijke) partners. In dit document wordt per ambitie vast een doorkijk gegeven richting uitvoering, zodat duidelijk wordt wat bepaalde keuzes betekenen voor de praktijk.

2. TACTISCHE BESPREKING: UITGANGSPUNTEN SPORTVISIE VENLO

1. De veranderende rol van de overheid. Ook de gemeente Venlo heeft de grenzen van haar kunnen bereikt en zet een stap terug. De ruimte die daardoor ontstaat zal ingevuld worden vanuit een samenwerking tussen overheid en samenleving. Dit vraagt om een andere relatie tussen de gemeente Venlo en haar inwoners.
2. Bij taken die de gemeente zelf blijft uitvoeren, wordt altijd gekeken naar mogelijkheden om burgers en partners op basis van wederkerigheid verantwoordelijkheid te laten nemen.
3. Sport en bewegen levert een belangrijke bijdrage aan thema's als gezondheid, participatie, leefbaarheid en heeft een grote aantrekkingskracht voor de stad Venlo. Sport wordt steeds meer als middel ingezet en de relatie van sport met andere maatschappelijke thema's wordt uitgebreid belicht.
4. De verdergaande samenwerking tussen de zeven gemeenten in Noord Limburg vraagt om nog meer afstemming tussen regionaal en lokaal beleid.

De gemeente Venlo heeft de kwaliteit van sporten en bewegen hoog in het vaandel staan. Indien zaken op een andere wijze sneller en goedkoper kunnen, dan vraagt de gemeente zich daarbij altijd af of dat op lange termijn de sport (verenigingen, burgers, etc.) en de daaraan gerelateerde thema's als gezondheid, leefbaarheid en participatie van de burgers en de stad Venlo ten goede komt.

2.1 VORMGEVEN AAN ANDERE VERHOUDINGEN: MODEL VAN ZELFSTURING

De ambities die volgen in de Sportvisie Venlo zijn alleen te realiseren als overheid, burgers en maatschappelijke partners op een andere manier met elkaar omgaan. Een deel van de taken wordt in de toekomst namelijk neergelegd bij burgers, onderwijs, sportverenigingen en andere maatschappelijke partners. Dit omdat we ervan overtuigd zijn dat dit bijdraagt aan de sociale cohesie en zelfredzame gemeenschappen.

Model van zelfsturing[2]

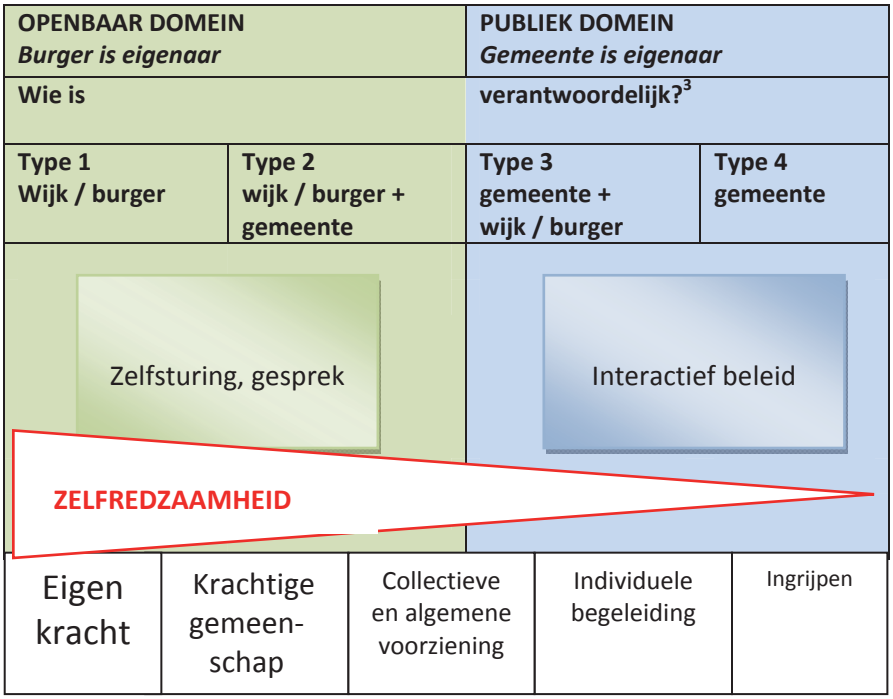
Zelfsturing is het vermogen van burgers om met elkaar te werken aan leefbare gemeenschappen en zorg voor elkaar. Voor de gemeente betekent dit dat zij, in het geval van sport en bewegen, burgers, sportverenigingen, onderwijsinstellingen en overige partners de ruimte geeft om initiatieven te kunnen ontwikkelen en hier tegelijkertijd betrokkenheid bij toont.

Het model van zelfsturing helpt ons om onze rol als overheid te bepalen. Het model maakt onderscheid tussen zelfsturing en burgerparticipatie. Het verschil zit in eigenaarschap van het thema of de activiteit. Bij zelfsturing ligt het eigenaarschap bij de burger, ouders, onderwijs, de sportvereniging, of een andere maatschappelijke partner, bij burgerparticipatie ligt dit bij de overheid.

Het model op de volgende pagina is een combinatie van zelfsturing en het centraal stellen van de eigen kracht van de burger, sportvereniging, etc. (we noemen dit de verantwoordelijkheidsladder). Hierbij wordt uitgegaan van de *eigen kracht* van burgers, sportverenigingen en andere maatschappelijke partners. In het geval van sport en bewegen zijn het veelal de commerciële aanbieders die op *eigen kracht* kunnen functioneren. Sportverenigingen en onderwijsinstanties worden altijd gefaciliteerd in accommodaties en delen verantwoordelijkheid dus met de overheid. Zij worden, indien nodig, ondersteund om de rol van een *krachtige, vitale organisatie* te kunnen vervullen. Door het laagdrempelig houden van tarieven en het sporten en bewegen toegankelijk te

[2] Model van zelfsturing, notitie *'Burgers aan zet'*, een product van de raadswerkgroep Stad van actieve mensen, vastgesteld door de gemeenteraad van Venlo, maart 2012.

maken voor iedereen, biedt de overheid *algemene voorzieningen*. Indien mensen hierdoor niet in staat zijn om te sporten en bewegen worden *collectieve voorzieningen* geboden (bijv. Jeugdsportfonds). Daar waar nodig bieden wij burgers, sportverenigingen, onderwijsinstellingen en overige maatschappelijke partners op *een passende wijze ondersteuning (individuele begeleiding)* om zich te kunnen ontwikkelen en mogelijk in de toekomst te groeien naar een krachtige, vitale organisatie. Indien burgers, sportverenigingen en andere maatschappelijke partners niet meer in staat zijn om zichzelf staande te houden in de maatschappij, dan zal de gemeente op een passende wijze *ingrijpen, eventueel de regie overnemen, of een vangnet bieden*. Iedereen moet immers mee kunnen doen in de samenleving, maar altijd naar vermogen.

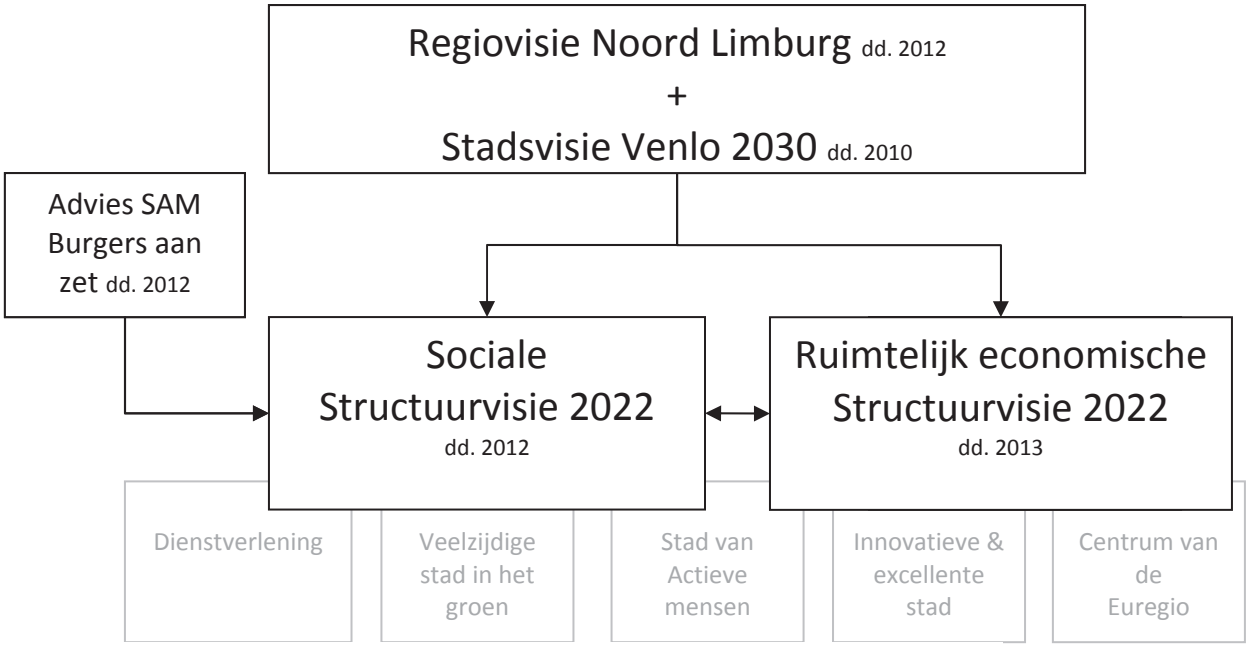

Figuur 2. Model van zelfsturing (bron: Burgers aan zet, SAM) en verantwoordelijkheidsladder

[3] Type 1: burgers zijn leidend, overheid en maatschappelijke organisaties hebben géén rol. Type 2: burgers zijn aan zet, overheid en/of maatschappelijke organisaties ondersteunend. Type 3: overheid is verantwoordelijk, burgers via interactief bestuur betrokken (beleidsparticipatie). Type 4: overheid is exclusief verantwoordelijk voor handhaven van de wet en het ingrijpen in onveilige situaties.

3. DE OPSTELLING: DE POSITIE VAN DE SPORTVISIE VENLO

Het vertrekpunt van de Sportvisie Venlo 2013 t/m 2018 is datgene wat is vastgelegd in de Strategische Visie Venlo 2030[4], de Strategische Visie Regio Venlo[5] en de Sociale Structuurvisie 2022[6]. De wensbeelden, opgaven en ambities uit de twee eerstgenoemde visies bieden de kapstok voor alle gemeentelijke beleidsprogramma's en sectorale beleidsnota's. De Sociale Structuurvisie is hier een verdieping van voor het sociale domein op het gebied van wonen, welzijn, werken, zorg, veiligheid, onderwijs, sport en cultuur.

Figuur 1. Schematische weergave van de verschillende beleidsvisies.

De Sportvisie Venlo 2013 t/m 2018 verzorgt binnen de Sociale Structuurvisie het onderdeel sport en bewegen en levert als deelplan een bijdrage aan de opgaven die hierin zijn opgenomen:

- Iedereen levert een bijdrage naar vermogen aan onze samenleving: *meedoen*
- Iedereen ontwikkelt zijn competenties: *persoonlijke ontwikkeling*
- Iedereen werkt aan zijn gezondheid, waar nodig bieden wij zorg of een vangnet: we hebben *zorg voor gezond en vitaal*
- Iedereen heeft recht op een veilig bestaan en werkt mee aan *een veilige leefomgeving*

De Sportvisie legt de relatie met de genoemde opgaven binnen de Sociale Structuurvisie. Ook in ruimtelijke zin wordt afstemming gezocht met andere beleidsthema's. De kracht zit in de samenwerking en het verbinden van diverse beleidsterreinen om de opgaven uit de Sociale Structuurvisie te laten slagen.
Daarnaast wordt de link gezocht met de Provinciale Sportnota[7] (bijlage 3) en het Regioplan Sport Noord-Limburg 2012 t/m 2015[8] (bijlage 4). Deze nota's bieden een houvast en een leidraad bij het opstellen van de onderliggende sportvisie.

[4] Gemeente Venlo. *Strategische Visie 2030.* Maart 2010.
[5] *Regio in Balans. Strategische Visie Regio Venlo*. Vastgesteld door de Raad in april 2012.
[6] Gemeente Venlo, afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling. *Venlo 2022. Sociale Structuurvisie.* Vastgesteld door de Raad in oktober 2012.
[7] Provincie Limburg, *Beleidskader Sport Provincie Limburg 2013 – 2016*. Januari 2013.
[8] Regio Noord-Limburg, *Regioplan Sport Noord-Limburg 2012 t/m 2015*. December 2011.

4. EERSTE HELFT: PROCESVERLOOP

Een sportvisie schrijven in een ivoren toren is niet meer van deze tijd. Wij hechten belang aan burgerparticipatie, betrokkenheid en zelfredzaamheid. Om dit te creëren is een breed gedragen sportvisie essentieel. De Sportvisie Venlo 2013 t/m 2018 is tot stand gekomen met behulp van diverse vertegenwoordigers van sport en bewegen in Venlo.

- Burgers, onderwijsinstellingen en sportverenigingen uit de gemeente Venlo zijn betrokken middels een digitale vragenlijst en de website www.sportvisievenlo.nl;
- Interne gesprekken en werksessies met de afdelingen Sportbedrijf, Maatschappelijke Ontwikkeling, Werk Inkomen Zorg, Veiligheid en Handhaving, Ruimte en Economie en Openbare Werken;
- Externe klankbordgroep, met vertegenwoordigers vanuit het onderwijs, zorg, verenigingsleven, bedrijfsleven en de Sportraad;
- De gemeenteraad is aan de voorkant betrokken bij de totstandkoming van de nieuwe sportvisie;
- Naast de input van diverse betrokkenen hebben trends en ontwikkelingen en andere beleidsnota's en visies (Sociale Structuurvisie, Provinciale Sportnota en Regioplan Sport) invloed gehad op de inhoud van de Sportvisie Venlo.

Alle meningen, inzichten en discussies hebben geleid tot een sportvisie die is vormgegeven in samenwerking tussen de gemeente en de Venlose samenleving. Een waardevol en uniek proces, met een breed gedragen resultaat.

4.1 TERUGKOPPELING VAN DE INPUT

Onderstaand volgt een korte weergave van de verzamelde input. Een uitgebreide terugkoppeling van de resultaten is terug te vinden in bijlage 5.

In december 2012 heeft 22% van het digipanel[9] (panel van Venlose burgers) haar licht laten schijnen over actuele thema's omtrent sport en bewegen in Venlo. Van 7 januari t/m 15 februari is de website www.sportvisievenlo.nl online geweest. In november/december 2012 en in februari/maart 2013 zijn diverse interne en externe werksessies georganiseerd en er hebben twee bijeenkomsten met de gemeenteraad plaatsgevonden.

Iedereen geeft aan dat de gemeente sporten en bewegen voor iedere inwoner van Venlo mogelijk moet maken. Sporten en bewegen draagt bij aan maatschappelijke vraagstukken, zoals gezondheid, leefbaarheid, participatie en arbeidsintegratie. Sport en bewegen faciliteren (o.a. voorzien in accommodaties en voorzieningen) en tarieven laagdrempelig houden is essentieel.

Men geeft aan dat de gemeente Venlo in haar sportvisie de focus dient te leggen op:

- Jeugd en jongeren, o.a. bewegingsonderwijs op basisscholen;
- (de ondersteuning van) sportverenigingen;
- Faciliteren, ondersteunen en het bieden van een vangnet voor doelgroepen die hier zelf niet toe in staat zijn.

Daarnaast vindt men dat de gemeente een verantwoordelijkheid heeft als het gaat om zowel sport als doel mogelijk te maken (bijv. Jeugdsportfonds), maar zeker ook sport als middel in te zetten (bijv. Social Return[10]).

Uit reacties blijkt dat men het sturen op zelfredzaamheid en het gezamenlijk dragen van verantwoordelijkheden steeds belangrijker vindt. Sportverenigingen moeten iets terugdoen voor de subsidie die ze krijgen, onderwijs moet de verantwoording voor goed bewegingsonderwijs meer gaan nemen en burgers zijn zelf verantwoordelijk voor een gezonde leefstijl en een gezond gewicht. Subsidies inzetten op basis van wat de gemeente wil stimuleren en op basis van wederkerigheid is belangrijk, waarderingssubsidies zijn niet meer van deze tijd.
Men vindt dat de gemeente een actievere rol mag vervullen als het gaat om het stimuleren en initiëren van samenwerking, dan wel fusies tussen sportverenigingen. Dit vanuit de overtuiging dat dit voor meerdere partijen ruimtelijke, financiële en organisatorische voordelen op kan leveren.

Ouderensport, studentensport en topsport moeten in de uitvoering door de markt ingevuld worden. De gemeente moet hierin stimuleren, deze groepen faciliteren en zorgen voor betaalbare tarieven.

"Investeren in het Jeugdsportfonds, daarbij gaat het niet zozeer om de kwestie 'het is een taak van de overheid' nee, het is veel meer een kwestie van letten op rendement; elke euro welke de overheid goed investeert in het promoten van meer bewegen en een gezonde leefstijl levert op termijn een veelvoud op voor de schatkist." (mening van iemand op www.sportvisievenlo.nl)

[9] Gemeente Venlo, afdeling Bedrijfsvoering. *Enquête Sportvisie Venlo. Een onderzoek onder het Gemeentepanel.* Venlo, januari 2013.
[10] Social Return is een mogelijkheid waarbij mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden ingezet bij maatschappelijke organisaties, zoals bijv. sportverenigingen. Dit met als doel dat ze o.b.v. de werkervaring die ze daar opdoen, weer doorgeleid worden naar betaald werk.

5. TWEEDE HELFT: AMBITIES SPORTVISIE VENLO 2013 T/M 2018

Accenten in de nieuwe sportvisie verschuiven. Niet zozeer het 'wat', maar met name de wijze waarop, het 'hoe', zal de komende jaren op een andere wijze worden ingevuld. De focus komt meer te liggen op de maatschappelijke waarde van sport en bewegen en er worden duidelijkere keuzes gemaakt. In de doorkijk richting uitvoering wordt aangegeven wat bepaalde keuzes betekenen voor de uitvoering.

Zoals in de warming-up beschreven, streven we met de Sportvisie Venlo 2013 t/m 2018 het volgende na:

> *"Door de inzet van sport en bewegen wordt een positieve bijdrage geleverd aan de kwaliteit van leven van de inwoners in Venlo. Iedere Venlonaar moet de kans krijgen om een leven lang te sporten en bewegen. De sportvisie draagt er toe bij dat zoveel mogelijk mensen in Venlo in beweging komen en blijven.*

Dit streven en de ambities die in dit hoofdstuk worden benoemd, dienen uiteindelijk te leiden tot een sportparticipatie van minimaal 75% onder alle Venlose inwoners. Dit betekent dat het percentage dan gelijk ligt aan het landelijk gemiddelde en dat het overeenkomt met de provinciale en regionale ambities. De sportparticipatie wordt gemeten aan de hand van de RSO-norm[11] (Richtlijn Sportdeelname Onderzoek). De RSO-norm definieert iemand als een sporter als hij in de afgelopen twaalf maanden ten minste twaalf keer heeft gesport.

5.1 AMBITIES GEKOPPELD AAN DE SOCIALE STRUCTUURVISIE

De Sportvisie Venlo is een deelplan van de Sociale Structuurvisie en draagt met haar ambities bij aan de vier opgaven die hiervoor zijn bepaald.

Meedoen

Iedereen, jong en oud, met en zonder beperkingen, neemt vanuit zijn eigen mogelijkheden deel aan de samenleving en levert een zinvolle bijdrage. Sport en bewegen kan hier een belangrijke rol in spelen.

Persoonlijke Ontwikkeling

Venlo biedt volop mogelijkheden voor (talent)ontwikkeling en persoonlijke ontplooiing. Sport en bewegen levert een bijdrage aan het zelfvertrouwen, samenwerking en verbeeldingskracht van inwoners. Alle inwoners worden in staat gesteld om mee te doen in de samenleving.

Zorg voor gezond en vitaal

Inwoners van Venlo nemen zelf de verantwoordelijkheid voor hun gezondheid en het zo lang mogelijk gezond en zelfstandig leven. Ouders vervullen hierin een belangrijke rol richting hun kinderen. Zorg wordt, indien nodig, op maat geboden. De nota gezondheidsbeleid van de gemeente Venlo geeft richting aan het creëren van een gezonde, fysieke en sociale omgeving voor burgers en het bevorderen van gezond gedrag. Sport en bewegen inzetten als middel om doelen uit het gezondheidsbeleid te realiseren, levert een bijdrage aan een gezonde leefstijl en een gezond gewicht.

[11] Hoekman R, Dool R van den.Bewegen in Nederland: het belang van sport. In: Hildebrandt VH, Chorus AMJ, Stubbe JH (Red.). Trendrapport Bewegen en gezondheid 2008/2009. Den Bosch: Mulier Instituut, 2010.

Een veilige leefomgeving

Een veilige leefomgeving is de basis om je als inwoner prettig te voelen, mee te doen in de samenleving en te ontwikkelen. Een goede infrastructuur (o.a. voorzien in sportaccommodaties en het inrichten van de openbare ruimte) voor sporten, spelen, bewegen en recreëren is van belang.

Gekoppeld aan de vier opgaven uit de Sociale Structuurvisie betekent dit dat we ons met betrekking tot sport en bewegen in Venlo de komende jaren op onderstaande onderwerpen richten. Per ambitie wordt aangegeven aan welke opgaven uit de Sociale Structuurvisie een bijdrage wordt geleverd. Tenslotte wordt bij elke ambitie een voorbeeld gegeven richting de uitvoering.

1. Bewegingsonderwijs op basisscholen

Meedoen	Persoonlijke Ontwikkeling	Zorg voor gezond en vitaal	Een veilige leefomgeving
X	X	X	

De rol van ouders is essentieel voor de ontwikkeling van een kind. Het onderwijs vervult een belangrijke rol als het gaat om de ontwikkeling van kinderen met betrekking tot sport en bewegen ten behoeve van hun gezondheid, welzijn, persoonlijke en motorische ontwikkeling.

- Elk kind in de gemeente Venlo heeft recht op goed bewegingsonderwijs.[12]
- De gemeente faciliteert elke school in accommodaties en voorzieningen ten behoeve van het bewegingsonderwijs (Wet op Primair Onderwijs). [13]
- Scholen in aandacht wijken worden inhoudelijk ondersteund en begeleid op het gebied van bewegingsonderwijs.

"Als het onderwijs bezuinigt op vakleerkrachten lichamelijke opvoeding, dan zal de gemeente deze verantwoordelijkheid gedeeltelijk op zich moeten nemen in een ondersteunende rol. Als kinderen de basisvormen van bewegen in het basisonderwijs niet krijgen aangeboden, dan is dat niet meer terug te draaien. JONG GELEERD IS OUD GEDAAN! Dit heeft op langere termijn invloed op het verenigingsleven, maar ook de zorg." (mening van iemand op www.sportvisievenlo.nl)

WAT BETEKENEN BOVENSTAANDE KEUZES VOOR DE UITVOERING:

Ondersteuning in de basis is er voor iedere school. Extra aandacht is er voor scholen in aandacht wijken. Hier worden bijvoorbeeld combinatiefunctionarissen ingezet t.b.v. het verzorgen van lessen bewegingsonderwijs voor leerkrachten of door het verzorgen van lessen MRT (motorisch remedial teaching)

2. Vitale sportverenigingen

Meedoen	Persoonlijke Ontwikkeling	Zorg voor gezond en vitaal	Een veilige leefomgeving
X	X		

Een sportvereniging vervult een belangrijke maatschappelijke rol door het aanbieden van wedstrijden, trainingen en overige verenigingsactiviteiten. Onder een *vitale sportvereniging* wordt een vereniging verstaan die naast deze rol ook in staat is om een bijdrage te leveren aan andere maatschappelijke thema's zoals o.a. normen en waarden, gezondheid, arbeidsparticipatie en vergrijzing.

[12] Visiedocument *'Goed bewegen aan de basis'*. Onderwijsstichtingen P.O., Fortior, Kerobei en Akkoord!PO i.s.m. Gemeente Venlo. Oktober 2012.
[13] Beleidsregel voor bekostiging gymnastiekruimte voor basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs. Vastgesteld bij besluit d.d. 19 december 2006 van burgemeester en wethouders. Venlo.

- De gemeente faciliteert een sportvereniging in basisvoorzieningen zoals omschreven in het 'Beleid buitensportaccommodaties'[14] (voorzieningen met een multifunctioneel en algemeen karakter) en in het verkennend beleid 'Binnensportaccommodaties in de gemeente Venlo'[15] (gemeente Venlo draagt zorg voor blijvend voldoende en kwalitatief goede binnensportaccommodaties voor de georganiseerde sport, de ongeorganiseerde sport en het onderwijs in de gemeente).
- Er wordt alleen proactief ondersteuning geboden aan sportverenigingen die vitaal zijn en/of willen worden. Overige ondersteuning zal alleen vraaggericht plaatsvinden.
- Extra aandacht gaat uit naar het bieden van ondersteuning (i.s.m. sportbonden) van een kwaliteitsimpuls bij trainers/coaches van sportverenigingen ten behoeve van de breedtesport en de zelfredzaamheid van een vereniging.

"Investeer liever in trainers/kaderopleiding van verenigingen om de kwaliteit van sport- en beweegaanbod te waarborgen en zo vanuit de breedtesport ook topsport te stimuleren en talenten zich te laten ontwikkelen en te laten bovendrijven." (mening van iemand die heeft deelgenomen aan de werksessies)

- Daar waar samenwerking tussen of clustering van verenigingen en/of andere maatschappelijke partners in financieel, ruimtelijk of maatschappelijk opzicht voordelen oplevert voor deze partners en/of de gemeente, vervult de gemeente een sturende, ondersteunende en indien noodzakelijk een dwingende rol.

"Verenigingen moeten meer samenwerken, zich met elkaar centraliseren op bepaalde plekken en wellicht zelfs fuseren. Dit zal tevens integratie bevorderen."(mening van iemand op www.sportvisievenlo.nl)

WAT BETEKENEN BOVENSTAANDE KEUZES VOOR DE UITVOERING:

Er is alleen gerichte verenigingsondersteuning voor verenigingen die iets extra's willen bieden voor de samenleving, zoals bijvoorbeeld Social Return, aanbod voor senioren/ouderen, aandacht besteden aan normen en waarden. Verenigingen die dit niet willen en niet kunnen, krijgen geen actieve ondersteuning geboden.

Verenigingen die t.b.v. de breedtesport extra aandacht willen besteden aan het opleiden van trainers/coaches kunnen extra ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van een subsidie krijgen. Hiermee dragen zij immers ook bij aan de kwaliteit van sport en bewegen in Venlo.

3. Groepen mensen waarvoor sport en bewegen minder toegankelijk is

Meedoen	**Persoonlijke Ontwikkeling**	**Zorg voor gezond en vitaal**	**Een veilige leefomgeving**
X	X	X	

Sport en bewegen levert een positieve bijdrage aan de kwaliteit van leven van Venlonaren en moet voor iedereen mogelijk, toegankelijk en bereikbaar zijn, zowel organisatorisch als financieel. Sport en bewegen wordt ingezet voor groepen mensen om ze (weer) mee te laten doen in de samenleving. Focus ligt hierbij op:

[14] Gemeente Venlo. *Beleid buitensportaccommodaties*. Vastgesteld in april 2002.
[15] Gemeente Venlo. Verkennend beleid 'Binnensportaccommodaties in de gemeente Venlo'. Oktober 2006.

- Inwoners met gezondheidsachterstanden en inactieven.[16]
- Mensen met een verstandelijke, lichamelijke of visuele beperking, auditieve stoornis, N.A.H. (Niet Aangeboren Hersenletsel), gedragsproblematiek of meervoudige handicap.[17]
- Mensen met een uitkering en/of een achterstand tot de arbeidsmarkt (de sportvereniging inzetten als reïntegratiebedrijf).
- Inwoners met een minimuminkomen.

WAT BETEKENEN BOVENSTAANDE KEUZES VOOR DE UITVOERING:

Sportactiviteiten t.b.v dagbesteding voor ouderen en mensen met een beperking in of rondom wijkgebouwen.

Valpreventie aanbieden voor ouderen, Social Return, Jeugdsportfonds.

Sport en bewegen inzetten als middel voor jeugd en jongeren met overgewicht en obesitas en integraal aandacht besteden aan een gezonde leefstijl.

4. Huizen van de Wijk[18]

Meedoen	**Persoonlijke Ontwikkeling**	**Zorg voor gezond en vitaal**	**Een veilige leefomgeving**
X	X	X	X

In het kader van vraagstukken omtrent maatschappelijk vastgoed en het dienen van bredere maatschappelijke doelen, worden verbindingen gelegd tussen Huizen van de Wijk, sociale wijkteams, sportieve omgevingen en overige sportaccommodaties, -voorzieningen en -kantines.

- Sport en bewegen, daar waar nodig en mogelijk, inzetten als middel om problematieken en vraagstukken in de wijk aan te pakken. Zowel als het gaat om activiteiten, als om de inzet van sportvelden en -kantines.
- Het verbinden van jeugd- en jongerenwerk aan sportieve omgevingen en/of overige sportaccommodaties, -voorzieningen en -kantines in de wijk.

WAT BETEKENEN BOVENSTAANDE KEUZES VOOR DE UITVOERING:

Sportkantines gebruiken en inzetten t.b.v. ontmoetingsmomenten voor de wijk, zoals buurt- en bewonersnetwerken en als jeugd- en jongerenhonken.

Sportaccommodaties breed inzetten in de wijk als het bijvoorbeeld gaat om jeugd en jongeren die onrust veroorzaken, of om ouderen uit hun isolement te halen.

[16] Hierin wordt o.a. afstemming gezocht met de *'Beleidsnota Lokaal Gezondheidsbeleid'*, Venlo 2013.
[17] Samenwerkingsverband aangepast sporten Noord Limburg. *Plan Iedereen Kan Sporten 2013*. Vastgesteld in januari 2013. Waar mogelijk wordt secundair de doelgroep mensen met psychiatrische problematiek, onder bepaalde voorwaarden, ingepast bij bestaande activiteiten.
[18] Het Huis van de Wijk bundelt diensten voor en door wijkbewoners en (keten)partners in de wijk. We werken toe naar een passende spreiding van de Huizen van de Wijk in Venlo. Voorzieningen zijn vraaggericht, algemeen van aard en toegankelijk voor iedereen. De betrokkenheid van wijkbewoners bij de uitvoering van activiteiten is vanzelfsprekend. In elke wijk stimuleren en ondersteunen we het ontstaan van hechte bewonersnetwerken. We koppelen buurtwerkbedrijven aan de Huizen van de Wijk zodat we burgers met een uitkering zo snel mogelijk aan het werk kunnen of een andere zinvolle bijdrage aan de gemeenschap kunnen leveren. *Sociale Structuurvisie Venlo, 2022*.

5. Een gezonde leefstijl

Meedoen	Persoonlijke Ontwikkeling	Zorg voor gezond en vitaal	Een veilige leefomgeving
X	X	X	

In het 'Meerjarenbeleidsplan GGD Limburg-Noord'[19] wordt gestreefd naar kinderen en jongeren met een gezonde leefstijl: ze hebben een gezond voedingspatroon, bewegen voldoende, roken en drinken niet, gebruiken geen drugs en vrijen vrijwillig en veilig. Sport en bewegen wordt als middel ingezet om een bijdrage te leveren aan de realisatie van de beschreven ambitie.

- We bieden middels sport en bewegen begeleiding en ondersteuning aan groepen mensen met gezondheidsachterstanden[20]. Partners en organisaties worden gefaciliteerd om deze rol over te nemen.
- Sport en bewegen als middel wordt preventief, ter bewustwording en op maat ingezet ten behoeve van een gezonde leefstijl en een gezond gewicht. Kansrichtingen worden gezien bij de volgende groepen:
    - Zo vroeg mogelijk starten met preventie (via de ouders; zwangeren en kinderen in leeftijd t/m 3 jaar)
    - Jongeren in de leeftijd van 12 tot 19 jaar
    - Omgeving van het kind/gezin

"Ik vind dat de verantwoordelijkheid voor de gezondheid van kinderen bij de ouders ligt. Ook met een beperkt budget en dus beperkte middelen hoeft een "gezond" kind niet te kampen met overgewicht." (mening van iemand op www.sportvisievenlo.nl)

WAT BETEKENEN BOVENSTAANDE KEUZES VOOR DE UITVOERING:

Projecten i.s.m. de GGD (en gezondheidsbeleid) integraal aanbieden t.b.v. een gezonde leefstijl, sport en bewegen is een onderdeel. Bijvoorbeeld Shape (project voor jongeren in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar met overgewicht)

6. Sportaccommodaties en -voorzieningen

Meedoen	Persoonlijke Ontwikkeling	Zorg voor gezond en vitaal	Een veilige leefomgeving
X	X		X

In 2010 heeft de gemeenteraad de nota 'Ruimte voor Sport in Venlo'[21] vastgesteld. Het document is een richtinggevend ruimtelijk kader voor sport en bewegen in Venlo, 2010 – 2020. Daarnaast dient het 'Beleid buitensportaccommodaties'[22] als uitgangspunt. Keuzes in de Sportvisie Venlo betreffen zowel de binnen- als de buitensport. Het zwembad wordt buiten beschouwing gelaten. In oktober 2012 heeft de gemeenteraad het besluit genomen om dit te privatiseren. Voor een optimale bezetting, benutting en gezonde exploitatie van aanwezige sportaccommodaties wordt in de toekomst steeds meer gezocht naar samenwerking met particulieren en investeringspartijen (PPS).

- Daar waar samenwerking tussen of clustering van verenigingen en/of andere maatschappelijke partners in financieel, ruimtelijk of maatschappelijk opzicht voordelen oplevert voor deze partners en/of de gemeente, vervult de gemeente een sturende, ondersteunende en indien noodzakelijk een dwingende rol.
- In beginsel geen investeringen meer in extra capaciteit van sportaccommodaties zolang er binnen de gemeentegrenzen accommodatie beschikbaar is; op basis van afwegingen zoals

[19] Meerjarenbeleidsplan GGD Limburg-Noord 2013-2016.
[20] Hierin wordt afstemming gezocht met de *'Beleidsnota Lokaal Gezondheidsbeleid'*, Venlo 2013.
[21] De nota '*Ruimte voor Sport in Venlo*'. Een richtinggevend ruimtelijk kader voor sport en bewegen in Venlo 2010-2020. Venlo, vastgesteld in 2010.
[22] Gemeente Venlo. *Beleid buitensportaccommodaties*. Vastgesteld in april 2002.

structurele groei van ledenaantal welke capaciteit rechtvaardigt en bereisbare afstand, maatwerk moet mogelijk zijn.
- Het beheer en onderhoud van sportaccommodaties en -voorzieningen wordt gedeeld met sportverenigingen en andere maatschappelijke partners.

Men dicht sportverenigingen een steeds belangrijkere rol toe in het beheer en onderhoud. Zij moeten zelfredzamer worden en kunnen beheer en onderhoud via hun eigen netwerk vaak eenvoudiger en goedkoper regelen. Daar waar dit het geval is, moet de gemeente dit stimuleren en meedenken om taken te delen. (mening van iemand op www.sportvisievenlo.nl en opmerking van iemand die heeft deelgenomen aan de werksessies)

- Sportieve omgevingen[23] worden doorontwikkeld.

WAT BETEKENEN BOVENSTAANDE KEUZES VOOR DE UITVOERING:

O.b.v. een menukaart beheer- en onderhoudstaken van een sportpark overdragen naar een vereniging en hier een vergoeding voor geven; een subsidie o.b.v. wederkerigheid.

Er worden geen extra voetbalvelden (of andere sportvelden) aangelegd door de gemeente bij een goed lopende club als het ledenaantal hierom vraagt, als er in de rest van de gemeente nog voetbalvelden beschikbaar zijn.

7. De openbare ruimte

Meedoen	**Persoonlijke Ontwikkeling**	**Zorg voor gezond en vitaal**	**Een veilige leefomgeving**
X		X	X

De openbare ruimte[24] biedt veel mogelijkheden om burgers op een laagdrempelige en recreatieve manier te laten sporten, bewegen, spelen, recreëren en ontmoeten. Het faciliteren en creëren van gunstige voorwaarden in de openbare ruimte zet inwoners aan tot een actieve leefstijl en gezond gedrag.

- Bij het (her)inrichten van de openbare ruimte wordt er rekening mee gehouden dat sporten, bewegen, spelen, recreëren en ontmoeten mogelijk wordt gemaakt.
- Openstellen van sportaccommodaties en -voorzieningen en schoolspeelplaatsen in- en rondom de wijk.
- Zorgdragen voor een goede spreiding van wijk- en buurtspeelplekken van voldoende kwaliteit.

WAT BETEKENEN BOVENSTAANDE KEUZES VOOR DE UITVOERING:

Uitbreiden van fiets- en wandelroutes

[23] een omgeving met een sportkern waar op loopafstand meerdere sport-, beweeg-, cultuur- en/of onderwijs gerelateerde activiteiten plaats (kunnen) vinden (Venlo 2011. *Sportieve omgevingen Venlo, doorontwikkelingsprogramma 2012 t/m 2015).*

[24] Gemeente Venlo. *De openbare ruimte van Venlo in beweging. Sport, spelen, recreëren en ontmoeten*. Visie- en uitvoeringsprogramma 2013 t/m 2021.

8. Topsport

Meedoen	Persoonlijke Ontwikkeling	Zorg voor gezond en vitaal	Een veilige leefomgeving
	X		

Topsport en topsportevenementen zijn onlosmakelijk verbonden met de breedtesport en kunnen van grote maatschappelijke en economische meerwaarde zijn en een bijdrage leveren aan het imago van Venlo en de regio. Het nog op te leveren 'Deelplan Topsport'[25] vanuit de regionale samenwerking dient als richtlijn voor toekomstige lokale keuzes.

- Topsport wordt daar ondersteund, waar het lokaal de breedtesport versterkt. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de provinciale en regionale ontwikkelingen en beleidskaders op het gebied van topsport en breedtesport.
- Er worden (nieuwe) speerpuntsporten vastgesteld op basis van de huidige lokale situatie en de aansluiting bij de provincie en de regio Noord Limburg.

De gemeente zal de directe financiële impuls aan topsportverenigingen en -talenten loslaten en zoeken naar mogelijkheden om de topsport op een andere wijze te ondersteunen en te faciliteren. De overheid probeert meer verbanden te leggen tussen diverse partijen in de markt ten behoeve van de topsport en de relatie tussen topsport en breedtesport daarbij altijd in ogenschouw te houden.

WAT BETEKENEN BOVENSTAANDE KEUZES VOOR DE UITVOERING:

Geen directe gelden beschikbaar stellen, maar ondersteunen bij het oprichten van een topsportfonds, waar gelden geworven worden voor de ondersteuning van talenten en topsporters.

Een faciliterende rol vervullen door bijvoorbeeld thema avonden te organiseren gericht op onderwerpen zoals bijv. gezonde voeding voor talenten en topsporters.

De meerderheid van het digipanel (53%) vindt het geen taak van de gemeente om te investeren in Venlose topsporttalenten.

9. Subsidies worden ingezet op basis van wederkerigheid

Meedoen	Persoonlijke Ontwikkeling	Zorg voor gezond en vitaal	Een veilige leefomgeving
X	X	X	X

De tijd van het verstrekken van subsidies op basis van waardering, het aantal jeugdleden of de bijdrage aan onkosten van topsporttalenten is voorbij. Subsidies worden als stimulering ingezet, daar waar middels activiteiten en projecten een bijdrage wordt geleverd aan de opgaven uit de Sociale Structuurvisie en daaraan gekoppeld de Sportvisie Venlo.

WAT BETEKENEN BOVENSTAANDE KEUZES VOOR DE UITVOERING:

Social Return, een vereniging kan subsidie krijgen als ze mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt een mogelijkheid bieden om werkzaamheden bij de vereniging uit te voeren.

Subsidie verstrekken wanneer verenigingen hun trainers/coaches opleidingen bieden t.b.v. de breedtesport.

Een ruime meerderheid van het digipanel (72%) is van mening dat sportverenigingen die subsidie ontvangen van de gemeente hier iets voor terug moeten doen.

[25] Na de zomer van 2013 wordt een 'Deelplan Topsport' opgeleverd vanuit het Regioplan Sport Noord Limburg. Dit dient tevens als richtlijn voor de lokale keuzes in Venlo.

10. Tarieven

Meedoen	**Persoonlijke Ontwikkeling**	**Zorg voor gezond en vitaal**	**Een veilige leefomgeving**
X	X	X	X

Naast subsidies dienen tarieven van sportaccommodaties en -voorzieningen als sturingsmechanisme om ambities uit de sportvisie te realiseren. Tarieven dienen ervoor om sporten en bewegen voor iedereen in Venlo mogelijk te maken en laagdrempelig te houden. Dit betekent het hanteren van tarieven die betaalbaar zijn en blijven.

6. COOLING DOWN: RANDVOORWAARDEN

Om bovenstaande ambities te kunnen realiseren is een aantal randvoorwaarden van belang:

- De gemeente faciliteert het onderwijs en de sportverenigingen in accommodaties en voorzieningen, voor zover het past binnen landelijk vastgestelde kaders en normeringen en de keuzes die gemaakt worden in de Sportvisie Venlo;
- Combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches worden (vraaggericht) ingezet om onderwijs, sportverenigingen en overige maatschappelijke partners te ondersteunen en in staat te stellen een bijdrage te leveren aan de realisatie van de ambities uit de Sportvisie Venlo;
- In het kader van wederkerigheid wordt er steeds meer toegewerkt naar een gedeelde verantwoordelijkheid van maatschappelijke partners (onderwijs, sportverenigingen, welzijn, GGD, etc.) en gemeente (zowel organisatorisch als financieel);
- Er wordt altijd gekeken naar mogelijkheden om aan te sluiten bij bestaande netwerken, initiatieven, organisaties, activiteiten en/of evenementen;
- Er vindt continu afstemming plaats tussen landelijke, provinciale, regionale en lokale ambities;
- Focus op groepen mensen in de samenleving wordt afgestemd met alle overige beleidsprogramma's binnen het sociaal domein.

6.1 UITVOERING, MONITORING EN FINANCIËN

De Sportvisie Venlo 2013 t/m 2018 heeft een scope van zes jaar. Na vaststelling van de visie wordt voor de eerste drie jaar een uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit wordt gedaan in samenwerking met diverse beleidsterreinen binnen de gemeente en met maatschappelijke en commerciële partners in het werkveld. Op deze manier wordt de koppeling en samenhang met thema's zoals gezondheid, jeugd, onderwijs en arbeidsparticipatie gewaarborgd.
Na drie jaar wordt zowel de visie, als het uitvoeringsprogramma geëvalueerd. Waar nodig wordt de visie bijgesteld en er wordt een nieuw uitvoeringsprogramma geschreven voor de daaropvolgende drie jaren.

De monitoring van de Sportvisie Venlo vormt een verdieping van de monitoring van de vier opgaven van de Sociale Structuurvisie. Er wordt nadrukkelijk gezocht naar samenwerking met partners zoals bijvoorbeeld de GGD om cijfers en gegevens te delen en te vergelijken. Afstemming hierin is van belang.

Aan het uitvoeringsprogramma wordt een begroting gekoppeld. Uitgangspunt hierbij is om niet alleen het budget van sport en bewegen in te zetten. Daar waar sport als middel bijdraagt aan bijvoorbeeld doelen uit het gezondheidsbeleid wordt gezocht naar mogelijkheden om budgetten te koppelen. Financiering komt daar vandaan waar verantwoordelijkheden liggen voor bepaalde ambities. Daarnaast worden in de uitvoering mogelijkheden bekeken voor cofinanciering door derden.

7. DERDE HELFT: BIJLAGEN

- Bijlage 1: Samenvatting 'Effectenrapportage Sport 2010-2011' Venlo
- Bijlage 2: Trends en ontwikkelingen sport en bewegen
- Bijlage 3: Samenvatting 'Beleidskader Sport Provincie Limburg 2013-2016'
- Bijlage 4: Samenvatting 'Regioplan Sport Noord Limburg 2012 t/m 2015'
- Bijlage 5: Resultaten proces inputverzameling

BIJLAGE 1: SAMENVATTING 'EFFECTENRAPPORTAGE SPORT 2010-2011' VENLO

Monitor / evaluatie sportnota: Venlo méér in beweging 2008 – 2013. Effectenrapportage 2010 en 2011. Vastgesteld door het College, september 2012.

Sportstimulering
Venlonaren zijn steeds meer gaan bewegen. De sportparticipatie (12 keer of meer sporten in een jaar) van leerlingen in het basisonderwijs is 88%, in het voortgezet onderwijs ligt dit op ruim 93%. Een percentage van 78% (t.o.v. 75% in 2010) van de basisscholen voorziet in naschoolse sportactiviteiten en 92% hiervan wordt aangeboden door sportverenigingen. Maar liefst 77% (t.o.v. 67% in 2009) van leerlingen in het basisonderwijs is lid van een sportvereniging. In het voortgezet onderwijs ligt dit percentage op 74% (t.o.v. 72% in 2009). Ook ouderen bewegen steeds meer. Het aandeel ouderen (65+) dat in de gemeente Venlo aan de RSO-norm voldoet, was in 2008 42%. In 2011 is een stijging waar te nemen van 3%.
De combinatiefunctionarissen welke in 2008 en 2009 zijn aangesteld bij de gemeente Venlo worden door betrokken scholen en verenigingen als onmisbaar gezien.

Sportaanbod
De Venlose verenigingsondersteuning is erop gericht om alledaagse vraagstukken op te pakken en de vitaliteit van de verenigingen te versterken. De afgelopen jaren zijn verschillende sportcafés en themabijeenkomsten georganiseerd. Tevens is er accountmanagement voor alle Venlose sportverenigingen. In 2011 heeft de Afdeling Sportbedrijf het Leerbedrijf opgericht, t.b.v. het centraliseren van vraag en aanbod voor stageplaatsen in de sport.

Sportvoorzieningen
Er is ingezet op de doorontwikkeling van zes sportieve omgevingen. Er zijn verschillende samenwerkingsverbanden ontstaan, zowel tussen sportverenigingen als met basis- en voortgezet onderwijs. Op het gebied van bezettingsgraden van gemeentelijke voorzieningen (gymzalen en sporthallen) is in de periode van 2008 t/m 2011 een daling waar te nemen in Venlo. Oorzaken hiervan zijn de herindeling in 2010 waardoor zalen en hallen van de voormalige gemeente Arcen en Velden (met een doorgaans slechtere bezettingsgraad) zijn meegerekend en het groeiend aantal verouderde sportvoorzieningen.

Topsport
Anno 2012 kent Venlo zo'n 90 topsporters of -talenten met een door Topsport Limburg toegekende status. Daarnaast zijn er drie sportverenigingen die op het allerhoogste landelijke niveau voor senioren uitkomen, te weten Holyoke, Loreal en Swift. In 2011 is een samenwerkingsverband opgezet tussen Topsport Limburg, LOOT-school Den Hulster, VVV-Venlo, Sportraad Venlo en de Gemeente Venlo.

Sportnetwerk
In navolging van het project Iedereen Kan Sporten in 2011 is door de gemeenten Beesel, Bergen, Gennep, Horst aan de Maas, Peel en Maas, Venlo en Venray gewerkt aan het Regioplan Sport Noord-Limburg 2012 t/m 2015.

Subsidies en tarieven
In 2010 zijn de subsidies geharmoniseerd. In de jaren 2010 en 2011 heeft de gemeente Venlo weer ingehaakt op een aantal (subsidie)regelingen om doelstellingen op zowel hardware als software te kunnen realiseren.
De tarieven zijn in 2010 en 2011 enkel en alleen geïndexeerd. In 2010 zijn deze tevens geharmoniseerd. Per 1 januari 2012 zijn de tarieven voor zowel binnen- als buitensport en voor zowel verenigingen als particulieren verhoogd, om te kunnen voldoen aan een taakstelling van €200.000,-.

BIJLAGE 2: TRENDS EN ONTWIKKELINGEN SPORT EN BEWEGEN

Sport als middel
Waar sport voorheen werd beschouwd als een leuke manier van vrijetijdsbesteding wordt het tegenwoordig steeds meer gezien als middel. Meer en meer wordt sport succesvol ingezet ten behoeve van onder andere gezondheidsbevordering, sociale cohesie, leefbaarheid, inburgering, citymarketing, economie. Sport vormt en sport verbindt. Om de kracht van sport optimaal te benutten is een integrale benadering noodzakelijk. Samenwerking tussen sportverenigingen, onderwijs, kinderopvang, welzijnsinstellingen en het bedrijfsleven krijgt dan ook steeds meer vorm en leidt vaak tot aantrekkelijke beweegconcepten voor diverse doelgroepen met diverse doeleinden.

Demografische ontwikkelingen
De bevolkingssamenstelling verandert als gevolg van ontgroening en krimp. Ook in Venlo verandert de bevolkingssamenstelling. Het aantal jongeren (0-20 jaar) daalt met bijna 10% in 2025 ten opzichte van 2013. Voor de middengroep (21-65 jaar) geldt hetzelfde, ook hier een daling van bijna 10% in 2025 ten opzichte van 2013. Het aantal ouderen (65+) is in 2025 toegenomen met 33% ten opzichte van 2013. Deze verandering in bevolkingssamenstelling heeft invloed op de manier waarop sport wordt ingezet als stimulerings- en preventiemiddel, maar ook op de wens en behoefte van de doelgroep.

De dynamiek van de sport verandert
Steeds meer verandert de dynamiek van de sport. De toenemende concurrentie voor vrijetijdsbesteding zorgt ervoor dat er keuzes worden gemaakt, dit soms ten koste van de sport. Ongeorganiseerd sporten is dan ook steeds meer in opkomst (o.a. hardlopen, nordic-walking, fitness, golf), men bepaalt zelf waar en wanneer een sportieve activiteit wordt ondernomen. Waar voorheen de georganiseerde en traditionele sporten populair waren, kiest de sportconsument nu voor de vrijblijvendheid van het ongeorganiseerde sporten. Positieve trend is dat steeds meer ouderen (65+) gaan sporten. Vaak doen zij dit in ongeorganiseerd verband, vanwege de vrijblijvendheid maar vooral ook omdat het sportaanbod niet aansluit bij hun wens en behoeften. Ook de komst van social media (o.a. Twitter en Hyves) heeft de sport beïnvloed. Steeds vaker wordt via deze media afgesproken om gezamenlijk een sportieve activiteit te ondernemen of wordt een beoordeling gegeven over een bestaande sportactiviteit. Daarnaast vormt internet vaak het uithangbord voor sportverenigingen en commerciële sportaanbieders. Communicatie over het sportaanbod, uitslagen, foto's en een discussieforum maken dat ook naast het daadwerkelijke sporten er een sportbeleving is. De dynamiek van de sport vraagt om een herbezinning van het traditionele sportaanbod van sportverenigingen willen zij marktaandeel houden in de sport.

De sporter verandert
In lijn met de bovenstaand beschreven ontwikkelingen verandert ook de sporter in kwestie. Steeds meer krijgt de sporter het profiel van een consument, een kritische sportconsument. In de wereld van de sportconsument is tijd schaars en staat het individu voorop. Kwaliteit en flexibiliteit is van groot belang en men is bereid hier (extra) voor te betalen. Afstand is daarnaast geen probleem, de sportconsument is erg mobiel bereid om binnen een bepaalde afstand te reizen. Ook wordt de sportconsument ouder, men is tot op latere leeftijd sportief actief.

De sportvereniging verandert
De positie van sportverenigingen verandert. Als gevolg van demografische ontwikkelingen, de veranderende dynamiek van de sport en de kritische sportconsument hebben sportverenigingen meer en meer te maken met teruglopende ledenaantallen, vrijwilligerstekorten, afnemende betrokkenheid van leden en een afnemend marktaandeel. De positie van sportverenigingen zal dan ook veranderen; de traditionele sportvereniging maakt plaats voor de maatschappelijk betrokken sportvereniging. Een sportvereniging die extern gericht is, een vernieuwend aanbod heeft, samenwerkt met maatschappelijke partners (bijv. onderwijs) en een professionele organisatie kent, heeft de toekomst.

De ruimte voor sport verandert
De ruimte voor de sport wordt steeds schaarser als gevolg van bouwprojecten en ander soortige bestemmingsplannen. De kwaliteit van ruimte wordt daarentegen steeds belangrijker. De vraag naar aantrekkelijke ruimte voor wonen, werken en recreëren maken dat er ‘ruimte-concurrentie’ ontstaat. In de sport wordt hierop geanticipeerd door het stimuleren van multifunctioneel gebruik van voorzieningen. De fysieke bundeling van sport(verenigingen) heeft niet alleen in ruimtelijke zin een voordeel. Inhoudelijke samenwerking tussen sportverenigingen wordt op deze manier gestimuleerd en ook in financieel opzicht is multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties aantrekkelijk. Zogenaamde ‘sportieve omgevingen’ ontstaan steeds vaker als gevolg van bovenstaande beweegredenen. Binnen een sportieve omgeving is de sport vertegenwoordigd, maar is daarnaast ook plaats voor onderwijs, kinderopvang en welzijnsinstellingen. Georganiseerd sportparkmanagement is verantwoordelijk voor de coördinatie en organisatie van de samenwerking tussen de aanwezige organisaties op de sportieve omgeving.

De rol van de lokale overheid verandert
De rol van de lokale overheid op het gebied van sport verandert. Het belang van sport wordt onderkend evenals de kracht van sport als middel. Maar bezuinigingen, kerntakendiscussies, herindelingen en andere factoren zorgen ervoor dat de lokale overheid keuzes moet maken over de inzet op sport. Regionale samenwerking, integrale samenwerking, en het overdragen van de regie en uitvoering aan het maatschappelijk middenveld zijn dan ook veel voorkomend. De inzet van sport als middel staat hierbij centraal, net zoals de samenwerking tussen sport en andere maatschappelijke organisaties.

BIJLAGE 3: SAMENVATTING 'BELEIDSKADER SPORT PROVINCIE LIMBURG 2013 – 2016'

De kracht van sport en bewegen wordt ingezet voor een beter Limburg, waarin iedereen alles uit zichzelf en Limburg haalt. Samen met de gemeenten, de sport, het bedrijfsleven, de zorg en het onderwijs worden de krachten rondom sport gebundeld voor een beter Limburg, op weg naar een internationale topregio. Deze samenwerking is vormgegeven in de Limburgse Olympische Ambitie (LOA) en vormt de basis voor de provinciale sportambitie voor de komende jaren.

Het uitgangspunt is dat iedere Limburger de kans moet krijgen om een leven lang te sporten en te bewegen. Sporten en bewegen stimuleert Limburgers om het beste uit zichzelf te halen. Het streven is om met sporten en bewegen, zowel als doel en/of als middel, in de volle breedte een optimaal leef- en vestigingsklimaat te creëren en daarmee heel Limburg op Olympisch niveau brengen.
De bijdrage van sport aan de versterking van het leef- en vestigingsklimaat in Limburg staat centraal om positieve effecten op het terrein van leefbaarheid, gezondheid, economie en ruimte te genereren.

Vanuit sport richt de provincie zich op drie onderdelen:

- Breedtesport/Sportstimulering
- Talentontwikkeling/Topsport
- (Top)sport evenementen

Per speerpuntsport is/wordt er een provinciaal sporttakplan ontwikkeld, waarin aangegeven wordt hoe de breedtesport, de talentontwikkeling/topsport en in combinatie met (tops)sportevenementen versterkt, c.q. uitgevoerd wordt. De focus daarbij ligt op maximaal bijdragen aan het bereiken van maatschappelijke effecten en resultaten voor het vestigingsklimaat in Limburg. Wielrennen staat daarbij op nummer 1. Maar ook andere speerpuntsporten zoals triathlon, paardensport, handbal, atletiek, tafeltennis, turnen, volleybal en zwemmen zijn belangrijke speerpuntsporten voor Limburg.

Naast de ondersteuning van speerpuntsporten ondersteunt de Provincie in samenwerking met de gemeenten het Jeugdsportfonds Limburg en de infrastructuur voor gehandicaptensport in Limburg. Gezien de bijdrage van sport als doel en als middel aan meerdere beleidsvelden zijn, afgeleid van de hoofddoelstelling van LOA, er vier subdoelstellingen geformuleerd. Deze hebben betrekking op sport-ruimtelijk-, economisch- en welzijn/zorgbeleid. De vier subdoelstellingen zijn:

1. Breedtesport en topsport
Versterken van een sportinfrastructuur waardoor een leven lang sporten en bewegen voor iedereen mogelijk is, zowel participatief als prestatief.

2. Sport en Ruimte
Realiseren van een toekomstbestendig en kwalitatief passend, toegankelijk en laagdrempelig voorzieningenniveau en/of sportaccommodaties die bijdragen aan leefbare, veilige en toekomstbestendige buurten en wijken.

3. Sport en Economie
Ondersteunen van (top)sportevenementen en initiatieven op het gebied van kennis en innovatie die functioneel zijn binnen de sportinfrastructuur, een economische en maatschappelijke impuls geven en het imago van Limburg versterken.

4. Sport en Welzijn/Zorg
Verbeteren van de gezondheid van de Limburgers door het verhogen van de maatschappelijke participatie en de betrokkenheid van de sportverenigingen en scholen.

BIJLAGE 4: SAMENVATTING 'REGIOPLAN SPORT NOORD LIMBURG 2012 T/M 2015'

De gemeenten in Noord-Limburg werken vanaf 2007 samen op het gebied van sport en bewegen voor mensen met een beperking. In navolging hiervan is dit Regioplan Sport Noord-Limburg 2012 t/m 2015 opgesteld, hierin komen de facetten naar voren waarin de gemeenten samen sterker staan. Dit regioplan is van toegevoegde waarde voor het lokale sportbeleid, dat beleid krijgt in alle gemeenten nog altijd de hoogste prioriteit. Het bovenliggende doel van het regioplan is door de gezamenlijke inzet van sport en bewegen een positieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van leven van de inwoners in Noord-Limburg.

De strategische regiovisie 2030 en het Olympisch Plan 2028 (en de uitwerking daarvan door de Provincie Limburg) zijn leidend geweest voor de ambities die gesteld zijn. De regio zet voor de periode 2012 t/m 2015 in op de volgende speerpunten:

1. Topsport en breedtesport
2. Sport en welzijn/zorg
3. Sport en ruimte

De regiogemeenten hebben de overtuiging dat vanwege kostenefficiëntie en kennisefficiëntie samenwerking op deze punten van meerwaarde is voor sport en bewegen in Noord-Limburg. In het regioplan wordt ook duidelijk welke randvoorwaarden ingevuld moeten worden om gestelde ambities te kunnen realiseren. Een goede projectorganisatie, monitoring en evaluatie en communicatie zijn van belang. Combinatiefunctionarissen worden gezien als een belangrijk instrument om gestelde doelen te kunnen behalen.

De regio Noord-Limburg zal in 2016 zijn uitgegroeid tot een Olympisch ambitie niveau waarbij sport en bewegen een enorm belangrijke bijdrage levert aan de gezondheid en sportieve en sociaal-maatschappelijke ontwikkeling van de inwoners. Minimaal 75% van de inwoners sport met regelmaat. Een groot aantal vitale sportverenigingen levert hier een belangrijke bijdrage aan. Ook topsport levert een belangrijke bijdrage aan het in bewegen krijgen en houden van de inwoners in Noord-Limburg.

De ambities van het regioplan reiken ver. We weten dat sport en bewegen in al haar facetten ook op het vlak van gezondheid, welzijn, participatie en leefbaarheid een belangrijke bijdrage levert. De belangrijkste effecten die nagestreefd worden zijn:

- Een verhoogde sportdeelname
- Gezonde en vitale inwoners
- Een kwalitatief en op elkaar afgestemd sportvoorzieningenniveau
- Vitale sportverenigingen
- Excellerende topsportverenigingen en topsporttalenten
- Een positieve impuls aan het imago van de regio Noord-Limburg

Het regioplan is ambitieus, desondanks zijn er weinig tot geen extra middelen voorhanden. De gemeenten zijn er echter van overtuigd dat door het herschikken van bestaande gelden en het aanboren van geldstromen van derden de gestelde ambities te verwezenlijken zijn.

BIJLAGE 5: RESULTATEN PROCES INPUTVERZAMELING

Digipanel

In totaal heeft 22% (739 inwoners) van de leden (totaal 3320) van het digipanel de digitale vragenlijst ingevuld. Van deze inwoners was 61% man en 39% vrouw, meer dan helft heeft een leeftijd tussen de 45 en 64 jaar en de verdeling over stadsdelen is representatief. Het onderzoek leverde onder andere de volgende bevindingen op:

- Een ruime meerderheid van de leden (4 van de 5) van het gemeentepanel vindt dat gymlessen op basisscholen niet alleen de verantwoordelijkheid van de scholen zijn, maar ook van de gemeente.
- Indien de panelleden zelf een budget zouden mogen verdelen over verschillende activiteiten en voorzieningen op het gebied van sport in de gemeente, dan zouden ze het grootste bedrag reserveren voor gymlessen op basisscholen, alsmede voor het subsidiëren van sportverenigingen. Het kleinste bedrag wat uitgetrokken voor sportactiviteiten voor lokale bedrijven en hun werknemers. De meerderheid van de ondervraagden vindt het ook geen taak van de gemeente om zorg te dragen voor een sportaanbod voor bedrijven.
- Een ruime meerderheid van het panel (72%) is wel van mening dat sportverenigingen, die subsidie ontvangen van de gemeente, iets terug dienen te doen voor de gemeente.
- Over de vraag of de gemeente sportverenigingen moet kunnen dwingen om te fuseren, lopen de meningen sterk uiteen (41% vindt van wel, 38% vindt van niet, de rest heeft hier geen mening over).
- De meerderheid (53%) vindt het geen taak van de gemeente om te investeren in Venlose topsporttalenten.
- Een percentage van 54% van de respondenten vindt dat de gemeente financieel moet ondersteunen bij activiteiten voor jeugd en jongeren met overgewicht (72% van de respondenten onder 18 jaar vinden dit)
- Van de respondenten vindt 56% dat gemeente moet investeren in sportaanbod voor studenten.
- Kinderen die het sporten niet kunnen betalen moeten financiële ondersteuning van de gemeente krijgen vindt 62%. Respondenten in de leeftijd tussen 18 en 45 jaar zijn hier kritischer over.
- Het verzorgen van naschoolse sportactiviteiten voor jeugd op basisscholen is geen verantwoordelijkheid van de gemeente vindt 54% van de respondenten.

Als het digipanel €1000,- te besteden heeft, wordt dit als volgt verdeeld over de sport:

- 26% bewegingsonderwijs
- 23% subsidies sportverenigingen
- 13% inwoners die het niet kunnen betalen
- 11% aanbod voor ouderen (vinden met name de ouderen)
- 8% topsport (verenigingen, evenementen en talenten)
- 7% naschoolse sportactiviteiten voor het basisonderwijs
- 6% sportaanbod voor studenten
- 3% sportaanbod voor bedrijven en werknemers (hoe ouder men wordt, hoe minder geld men hiervoor over heeft)
- 3% anders, met name gehandicaptensport, accommodaties, sport in openbare ruimte (wijk, natuur)

De meningen tussen verschillende leeftijdsgroepen liggen enigszins uiteen als het gaat om het besteden van geld aan sport. Ouderen geven met name het geld uit aan gymlessen op basisscholen en aan mensen die het niet kunnen betalen. Respondenten in de leeftijd t/m 34 jaar besteden het

geld het liefst aan sportaanbod voor studenten en aan naschoolse sportactiviteiten voor de jeugd in het basisonderwijs.

De website: www.sportvisievenlo.nl en sessies met interne afdelingen en een externe klankbordgroep

Van 7 januari t/m 15 februari is de website www.sportvisievenlo.nl online geweest. Op deze website vraagt de gemeente Venlo aan alle betrokkenen bij sport en bewegen in Venlo om een bijdrage te leveren aan de nieuwe Venlose Sportvisie. Er is gevraagd om mee te denken over de thema's jeugd en sport, sportverenigingen, vitaliteit, sport en ruimte en topsport. De website is 6 weken online geweest. De website heeft ruim 1100 bezoekers gehad, waarvan ruim 900 unieke bezoekers. Het is niet precies te achterhalen welke personen/organisaties hebben gereageerd op de website. Onderstaand per thema kort de resultaten tot nu toe welke via de website en via de diverse werksessies zijn verkregen.

Sport en Jeugd

- De school is leading in de beginfase van het leven van een kind. Het onderwijs moet zich (meer) verantwoordelijk voelen voor het bewegingsonderwijs. De gemeente moet een vinger aan de pols houden, blijven faciliteren en stimuleren.
- In het geval van naschoolse sportactiviteiten moet de school meer verantwoording nemen om het ook betaalbaar te houden. Activiteiten, ook na schooltijd moeten meer op- en rondom de school plaatsvinden. De gemeente moet de partner zijn die faciliteert en stimuleert en daar waar nodig de link legt met sportverenigingen of andere sport- en beweegaanbieders.
- De gemeente moet met name haar rol pakken als het gaat om het stimuleren van goed bewegingsonderwijs en sport en bewegen tijdens schooltijd. Sport en bewegen in de naschoolse tijd kan via de school of via externe partners, zoals bijvoorbeeld opvanginstanties.
- Blijf het Jeugdsportfonds stimuleren en laat kinderen die het niet kunnen betalen hierdoor toch sporten. Belangrijk is dat er een goede controle op zit.

Sportverenigingen

- De gemeente moet verenigingen steeds meer ondersteunen op basis van de vraag vanuit de verenigingen. Zorg dat ze in staat worden gesteld om steeds zelfredzamer te worden en blijf hierop sturen en aanjagen.
- Subsidies moeten verstrekt worden aan verenigingen o.b.v. wat de gemeente wil stimuleren. Het is van belang om hier goede afspraken over te maken met de sportverenigingen.
- De meningen zijn verdeeld over de rol die de gemeente moet spelen om verenigingen te dwingen/te sturen om samen te werken of om te fuseren. Enerzijds geeft men aan dat de gemeente een dwingender beleid hierin mag voeren. Anderzijds hecht een gedeelte sterk aan de eigen identiteit van afzonderlijke verenigingen en vindt men dat de gemeente dit aan de verenigingen zelf moet overlaten hoe ze hiermee omgaan.

Sport en Ruimte

- Uit sessies en via de website komt naar voren dat sportaccommodaties de belangrijkste randvoorwaarde zijn om te kunnen sporten en bewegen. Mede om die reden vindt men dat de gemeente beheer en onderhoud tot op een bepaalde hoogte zelf moet blijven doen en in ieder geval moet blijven controleren. Het is maatwerk en per vereniging anders of en hoe dit deels uit handen gegeven kan worden.
- Duidelijk is dat men sportverenigingen een steeds belangrijkere rol toedicht in het beheer en onderhoud. Zij moeten zelfredzamer worden en kunnen beheer en onderhoud via hun eigen

netwerk vaak eenvoudiger en goedkoper regelen. Daar waar dit het geval is, moet de gemeente stimuleren en meedenken om taken te delen.

Vitaliteit

- Ouderen vormen, met name richting de toekomst, een belangrijke en grote groep in de gemeente Venlo. Er moet vanuit de gemeente aandacht zijn voor deze groep, met name in stimulerende en faciliterende zin. Ouderen hebben genoeg mogelijkheden om zelf in sportaanbod te voorzien. De openbare ruimte biedt genoeg mogelijkheden. Als deze aantrekkelijk is, gaan ouderen vanzelf sporten en bewegen. Dan hoeft de gemeente zich hier niet zozeer mee te bemoeien.
- Sportaanbod voor studenten is een verantwoordelijkheid van het onderwijs zelf. De gemeente kan hier een aanjagende en stimulerende rol in hebben, maar moet de verantwoording snel terug leggen op de plek waar het hoort, namelijk bij de onderwijsinstellingen.
- Bij het thema jeugd en jongeren met overgewicht wordt duidelijk verwezen naar de verantwoordelijkheid van ouders hierin. De gemeente is een partij die diverse partners bij elkaar kan brengen om initiatieven te ontwikkelen. De gemeente kan preventief veel doen en zorgen dat men bewust wordt gemaakt van een gezonde leefstijl. Focus met dit thema ook vooral op de allerkleinsten, want hier leggen kinderen de basis voor de rest van hun leven.

Topsport

- Focus in Venlo op de breedtesport, topsport kan zichzelf bedruipen middels sponsoring. Investeer liever in trainers/kaderopleiding van verenigingen om op die wijze vanuit de breedtesport de topsport te stimuleren en talenten zich te laten ontwikkelen en te laten bovendrijven.

Gemeenteraad

De gemeente moet het voor iedere inwoner mogelijk maken om te kunnen sporten en bewegen. Dit draagt bij aan vele maatschappelijke vraagstukken, zoals gezondheid, leefbaarheid, etc. Sporten en bewegen faciliteren en tarieven laagdrempelig houden is essentieel.

De prioriteit ligt voor de gemeenteraad bij jeugd en jongeren (o.a. bewegingsonderwijs op basisscholen) en bij de ondersteuning van sportverenigingen. Sportverenigingen dienen gestimuleerd te worden om meer zelf te gaan doen. Je kunt als overheid bijvoorbeeld korting geven als een vereniging (delen van) het beheer en onderhoud van een sportaccommodatie overneemt. Er mag iets terug verwacht worden voor de lage tarieven en subsidies die een overheid toekent aan verenigingen. Gezien het belang van de sportvereniging voor de Venlose samenleving dient stevige ondersteuning geboden te worden door de overheid. De gemeente moet een actieve rol vervullen bij het stimuleren van samenwerking/fusies tussen verenigingen, zodat zowel de verenigingen, als de jeugd van Venlo, hier voordelen van ondervindt. Er zijn minder vrijwilligers nodig, financiële middelen kunnen efficiënter worden ingezet en benut en het overschot aan accommodaties- en voorzieningen wordt tegengegaan. Voor wat betreft het laatste onderdeel mag de gemeente en dwingendere en meer sturende rol vervullen. De kwaliteit van sportaccommodaties- en voorzieningen blijft voorop staan, dit moet de overheid borgen. Het aantrekkelijk maken van de openbare ruimte verdient ook de nodige aandacht de komende jaren.

Met de focus op ondersteuning van sportverenigingen en het stimuleren van goed bewegingsonderwijs worden vanzelf andere doelen en doelgroepen aangesproken en bedien je als overheid dus vanzelf een bredere doelgroep.
Ouderensport, studentensport en topsport moeten in de uitvoering door de markt ingevuld worden. De gemeente moet hierin stimuleren, deze groepen faciliteren en zorgen voor betaalbare tarieven.